

БОШКО ПЕТРОВИЋ

СКИЦЕ ЗА ВЕЛИКА ДЕЛА

BOŠKO PETROVIĆ

SKETCHES FOR MONUMENTAL WORKS

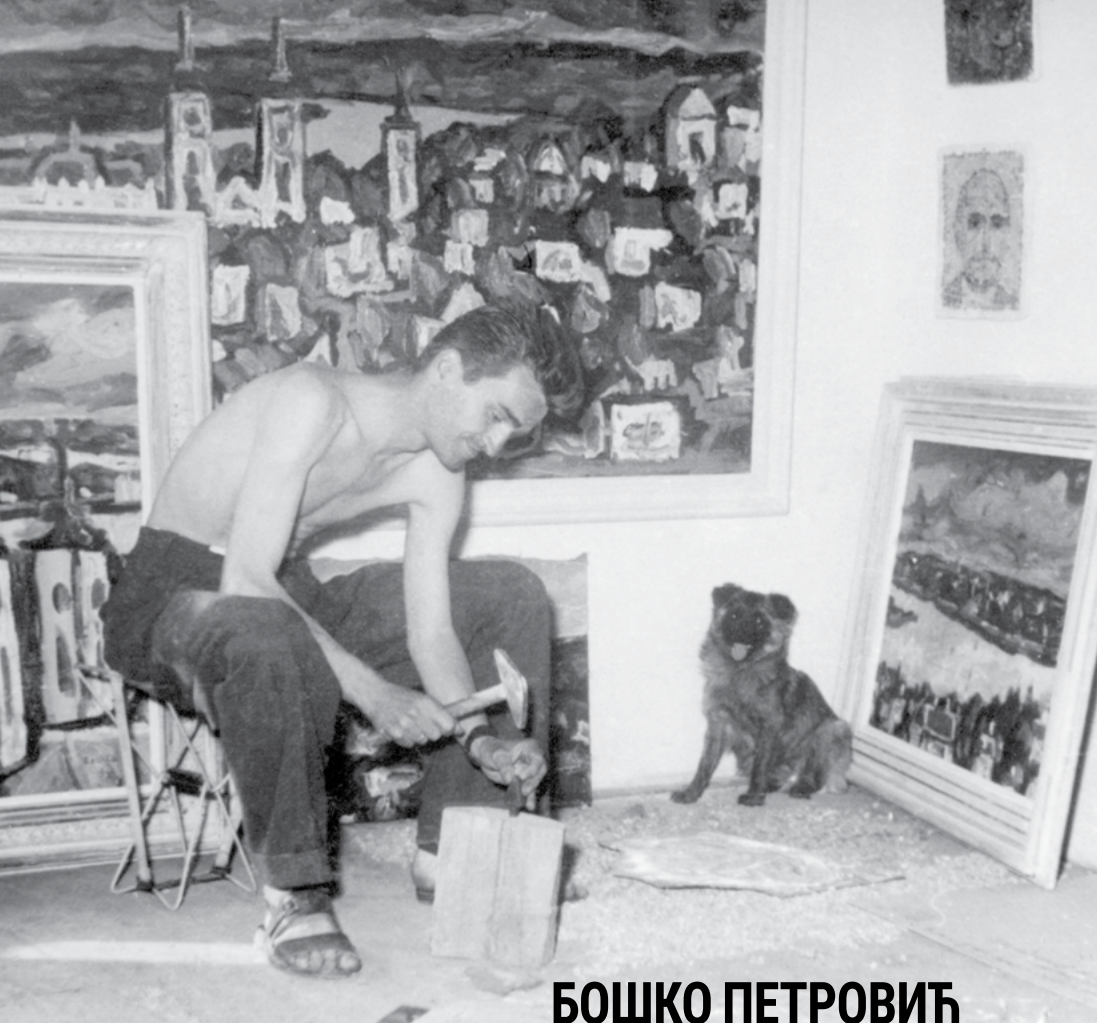

МУЗЕЈ ВОЈВОДИНЕ
MUSEUM OF VOJVODINA

Нови Сад / Novi Sad,

2 0 2 2

БОШКО ПЕТРОВИЋ

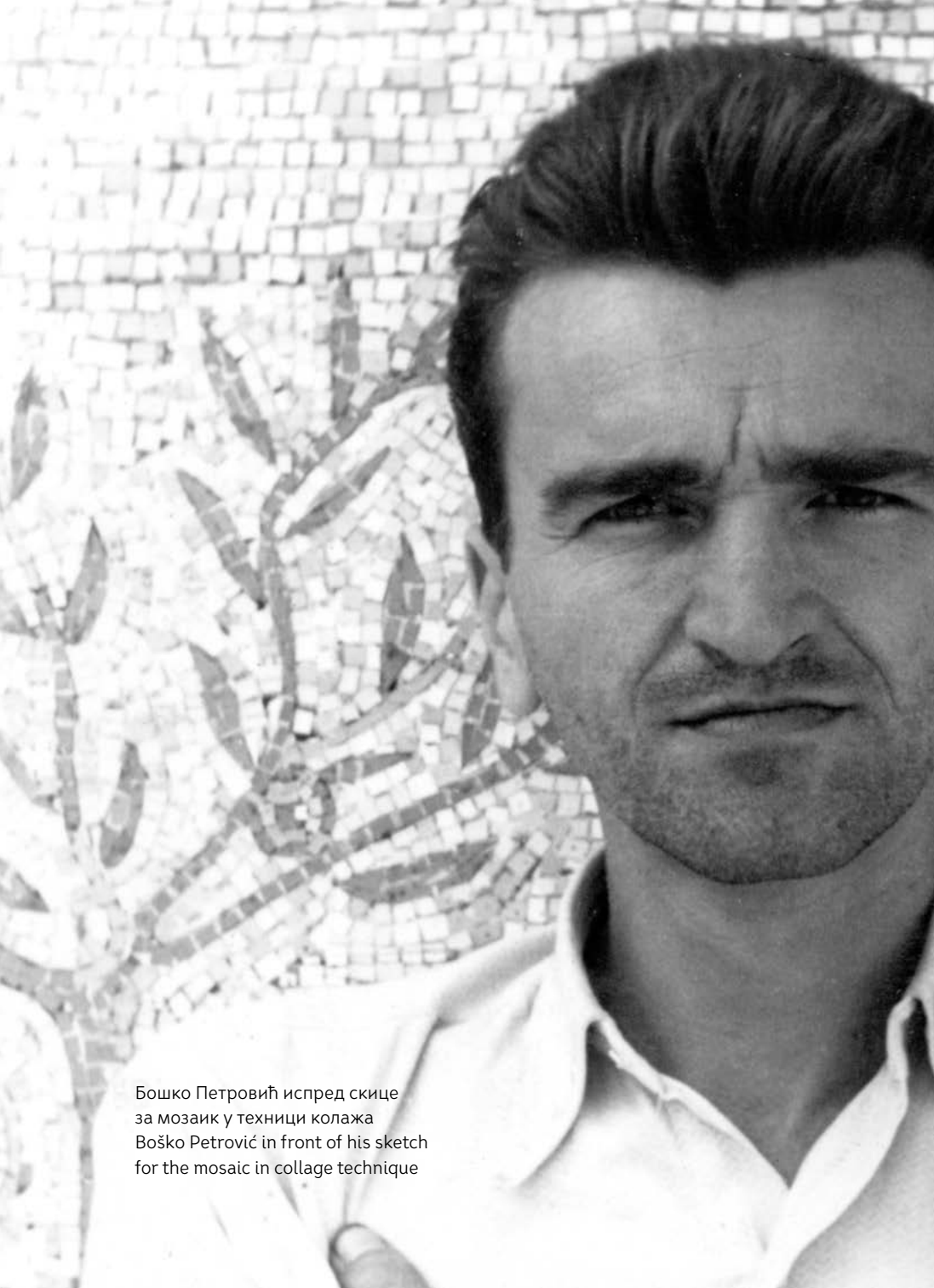
СКИЦЕ ЗА ВЕЛИКА ДЕЛА

ВОЏКО РЕТРОВИЋ

SKETCHES FOR MONUMENTAL WORKS

29 / 12 / 2022 – 09 / 04 / 2023

кустос / curated by:
Драгана Гарић Јовичић

Бошко Петровић испред скице
за мозаик у техници колажа
Boško Petrović in front of his sketch
for the mosaic in collage technique

Израда колажа / Making the collage

БОШКО ПЕТРОВИЋ

СКИЦЕ ЗА ВЕЛИКА ДЕЛА

Изложба *Бошко Петровић: Скице за велика дела* представља обиман опус нацрта за таписерију, скулптуру и мозаик, који се чувају у Музеју Војводине. Поставком пред Вама обележава се важан јубилеј – стотину година од рођења и четрдесет година од смрти овог значајног војвођанског уметника који је био запослен у нашем музеју од 1953. до 1965. године. У том периоду настао је и велики број Петровићевих радова које поседује наша установа. Данас, Музеј Војводине броји 159 дела Бошка Петровића, а на изложби *Скице за велика дела* публика ће моћи да види њих 125.

Овом изложбом желели смо да представимо онај део радова Бошка Петровића, који презентује сам стваралачки процес. Отуда је акценат више на начину рада, а не на самој теми. За већину дела Бошка Петровића

постоје скице, а поготово их је много настало за остварења великих димензија, код којих је уметнички процес обухватао обиман припремни посао.

Петровић је свој рад започињао грубим скицирањем геометријских облика, како би поставио хармоничну композицију којој је посвећивао велику пажњу. Потом је ту једноставну поставку клесао као да ради у мермеру. Испод геометријских облика видео је обресе фигура и пејзажа.

Изложба *Скице за велика дела* представља нацрте за један споменик, један мозаик и једну таписерију. Сва три дела, остварена у различитим техникама, замишљена су као монументална, с тим што скулптура није никад реализована.

Петровић је мапу графика за

Сйоменик ројсџива започео као деветнаестогодишњак, почетком 1941. године, а завршио крајем Другог светског рата. Овај циклус скица за јавну скулпторалну композицију био је делимично плод почетничких уметничких трагања и дечачке вере у победу, али истовремено и потпуно јединствена целина радова која бележи једну од првих идеја о споменику револуцији насталој у окупираној Европи. Публика премијерно има прилику да види ову мапу радова, а с њом – и макету споменика.

Почетком педесетих година прошлог века, Бошко Петровић почиње интензивније да се бави мозаиком и тада настаје велики број мањих радова, пре свега портрета у овој техници. Но, на основу позамашног броја скица и радова мањег формата, добија и поруџбину за монументални мозаик који се и данас налази у Скупштини Аутономне покрајине Војводине. Једна од импресивнијих скица за ово монументално дело чува се у нашем музеју.

Посебну целину радова представља 106 скица на тему револуције, рађених за таписерију и мурале, које су настајале у временском распону од једне деценије, од 1965. до 1975. године. Уметник је ову целину радова поклатио Музеју социјалистичке

револуције Војводине 1978. године. Таписерија инспирисана овим скицама откупљена је за исти музеј 1972. године, када је за посетиоце отворена и њена стална поставка. Обиман циклус скица, заједно са монументалном таписеријом, осликава преданост, пожртвованост и професионално поштење с којим је Петровић прилазио теми.

Бошко Петровић је припадао ратној и послератној генерацији уметника, која је почетком педесетих година прошлог века кренула у потрагу за новим, аутентичним сликарским изразом. Његов креативни ангажман реализовао се у различитим ликовним дисциплинама. Поред класичног, штафелајног сликарства, бавио се мозаиком, цртежом, акварелом, темпером, колажом, графиком, а један је од ретких наших уметника који је прокрчио пут развоју таписерије и изборио се за њену афирмацију. Није лако сагледати све оно што је створио за свој – не тако дуг – животни век, али је чињеница да га је његов оригинални, смели и експресивни уметнички израз сврстао у ред најзначајнијих војвођанских стваралаца.

BOŠKO PETROVIĆ

SKETCHES FOR MONUMENTAL WORKS

The exhibition *Boško Petrović: Sketches for Monumental Works* presents an extensive oeuvre of sketches for tapestry, sculpture and mosaic works, which are preserved in the Museum of Vojvodina. The exhibition which you can see marks an important anniversary - one hundred years since the birth and forty years since the death of this famous artist from Vojvodina who was employed in our museum from 1953 to 1965. During that period, a large number of Petrović's paintings, which are owned by our institution, were created. Today, the Museum of Vojvodina has 159 works by Boško Petrović, and the audience will be able to see 125 of them at the *Sketches for Monumental Works* exhibition.

With this exhibition, we wanted to present that part of Boško Petrović's works, which shows the creative process itself. Hence, the emphasis is more on the way of

working and not on the subject itself. There are sketches for most of Boško Petrović's works, and especially many of them were created for large-scale creations where the artistic process includes extensive preparatory work.

Petrović started his work by rough sketching of geometric shapes, in order to create a harmonious composition, to which he paid great attention. Then he carved that simple geometric arrangement as if he were working in marble. Beneath the geometric shapes, he saw the outlines of figures and landscapes.

The exhibition *Sketches for Monumental Works* presents plans for a monument, a mosaic and a tapestry. All three works, realized in different techniques, were envisioned as monumental, with the fact that the sculpture was never realized.

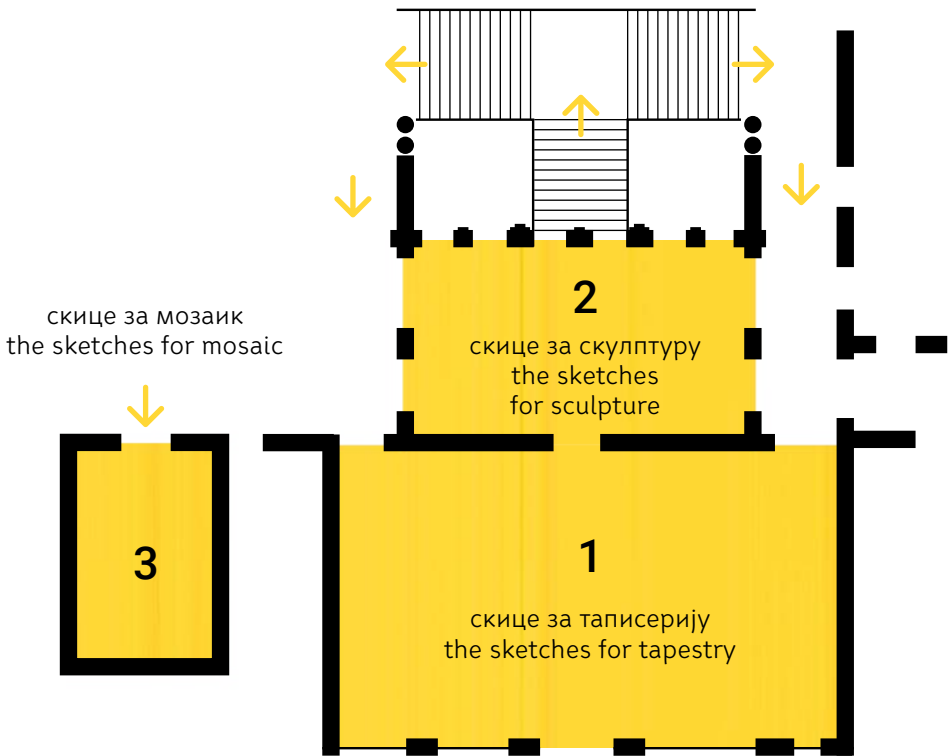
Petrović started the graphics map for *Slavery Monument* when he was nineteen, at the beginning of 1941, and finished it at the end of the Second World War. This cycle of sketches for a public sculptural composition was partly the making of beginner's artistic pursuits and boyish faith in victory but at the same time a completely unique set of works that records one of the first ideas about a monument to the revolution created in the occupied Europe. For the first time, the audience has the opportunity to see this map of the works, and together with it – a model of the monument.

At the beginning of the fifties of the last century, Boško Petrović began to deal more intensively with mosaics and then created a large number of smaller works, primarily portraits in this technique. However, based on a considerable number of sketches and works of the smaller format, he also received an order for a monumental mosaic, which is still in the Assembly of the Autonomous Province of Vojvodina. One of the more impressive sketches for this monumental work is kept in the Museum of Vojvodina.

A special whole of the works is represented by 106 sketches on the theme of the revolution, made

for tapestry and murals, which were created in the time span of a decade, from 1965 to 1975. The artist donated this whole of the works to the Museum of the Socialist Revolution of Vojvodina in 1978. The tapestry inspired by these sketches was acquired for the same museum in 1972 when its permanent exhibition was opened to visitors. An extensive cycle of sketches, together with a monumental tapestry, embodies the dedication, sacrifice and professional honesty with which Petrović approached the subject.

Boško Petrović belonged to the war and post-war generation of the artists who, at the beginning of the fifties of the last century, set out in search of a new, authentic painting expression. His creative engagement was realized in different visual media and art techniques. In addition to classical, easel painting, he dealt with mosaic, drawing, watercolour, tempera, collage, graphics, and he is one of the few artists who paved the way for the development of tapestry and fought for its affirmation. It is not easy to perceive everything he had created during his – not so long – life span, but the fact is that his original, daring and expressive artistic expression placed him among the most important artists from Vojvodina.

Изложба Бошко Петровић: скице за велика дела је концептирана у три просторне целине, тематски јасно разграничене:

1. велики изложбени салон (први спрат) – скице за таписерију на тему револуције, 1965–1975.
2. изложбени хол – скице за скулптуру, никад реализовани Сјоменик ројсџва, 1941–1945.
3. мали изложбени салон (приземље) – скице за мозаик Војводина у Скупштини АП Војводине, 1954–1955. и документарни филм редитеља Филипа Марковиновића о Бошку Петровићу

The exhibition *Boško Petrović: Sketches for Monumental Works* is conceived in the three exhibition units, with clearly separated topics:

1. large exhibition room (the first floor) – *The Sketches for Tapestry on the Topic of the Revolution*, 1965–1975.
2. exhibition hall – the sketches for sculpture, never-realized *Slavery Monument*, 1941–1945.
3. the small exhibition room (ground level) – the sketches for mosaic for *Assembly of Vojvodina*, 1954–1955. and Filip Markovinovic' s documentary about Boško Petrović

СКИЦЕ БОШКА ПЕТРОВИЋА НА ТЕМУ РЕВОЛУЦИЈЕ

Бошко Петровић је скице за таписерије на тему револуције радио у интервалу од једне деценије, од 1965. до 1975. године.

Целину – коју чини више од стотину радова у техници темпере – груписао је на хамере (70 x 100 цм) и 1978. године поклатио некадашњем Музеју социјалистичке револуције у Новом Саду.

Једно од великих дела насталих на основу овог циклуса скица јесте и вунена таписерија *Раднички њокрећ у Војводини*. Исткана је 1972. године, а исте године је и откупљена за Музеј револуције у Новом Саду. Њене димензије су 350 x 350 цм.

Раднички њокрећ у Војводини, 1972.

Workers' Movement in Vojudina, 1972.

BOŠKO PETROVIĆ'S SKETCHES ON THE THEME OF THE REVOLUTION

Boško Petrović made sketches for his tapestries on the theme of the revolution in the interval of a decade, from 1965 to 1975. He grouped the Whole – consisting of more than a hundred works in the tempera technique – onto Bristol paper (70 x 100 cm) and donated it to the former Museum of the Socialist Revolution in Novi Sad in 1978.

One of the great works created on the basis of this cycle of sketches is the wool tapestry *Workers' Movement in Vojudina*. It was woven in 1972, the same year it was purchased for the Museum of the Revolution in Novi Sad. Its dimensions are 350 x 350 cm.

Скица на тему револуције / *The Sketch on the Theme of the Revolution*, 1965-1975.

Скица на тему револуције / *The Sketch on the Theme of the Revolution*, 1965-1975.

„Скице Бошка Петровића на тему револуције одвијају се попут стрипа или квадрата филмске траке, узбудљиво, маштовито и без краја.”

— Лаза Лазић —

„Boško Petrović’s sketches on the theme of the revolution unfold like a comic book or a square of a filmstrip, exciting, imaginative and endless.”

– Laza Lazić –

Графички лист из мапе *Сјоменик ројсџива*, 1941-1945.
The graphic sheet from the map the *Slavery Monument*, 1941-1945.

МУЗЕЈСКО ПРЕДВОРЈЕ

Деветнаестогодишњи Бошко Петровић је 1941. године започео рад на мапи графика за споменик у простору под називом *Сјоменик ројсџива*. Ову серију нацрта завршио је по окончању Другог светског рата и више се њоме није бавио.

Сама мапа се састоји од 19 засебних графичких листова, од којих је један текстуални налик уметничком манифесту, док су осталих 18 са фигурама које чине *Сјоменик ројсџива*. Овај рад је својеврсни вид отпора фашизму, као и бунт младости пред ужасима рата. Он представља вапај младог, осећајног бића и жељу да правда победи и да народ збаци све оне бахате, богате и обесне који су рат и започели.

Пред Вама је и макета која покушава да дочара Петровићев *Сјоменик ројсџива* у простору.

THE MUSEUM ENTRANCE HALL

In 1941, nineteen-year-old Boško Petrović began work on the graphic maps for an open-air monument, called the *Slavery Monument*. He finished this series of drafts after the end of the Second World War and did not deal with it anymore.

The map consists of 19 separate graphic sheets, one of which is textual like some kind of an artistic manifesto, while the other 18 consist of figures that make up the *Slavery Monument*. This work is a specific form of resistance to fascism, as well as youth rebellion in the face of the horrors of war. It represents the wail of a young, sensitive being and the desire for justice to prevail and for the people to overthrow all those arrogant, wealthy and corrupt people who started the war.

In front of you is a model that tries to visualize Petrović's open-air the *Slavery Monument*.

Војводина, скица за мозаик у техници колажа
Voјvodina, the Sketch in the Collage Technique, 1954.

Бошко Петровић са скупштинским мозаиком
Boško Petrović with the Assembly Mosaic, 1955.

Уместо велике мозаичке скице, која се чува у нашем музеју, за Народну скупштину Војводине, данас Скупштину Аутономне покрајине Војводине, усвојена је многољуднија верзија исте теме. Њу је 12. децембра 1954. године одобрио жири у саставу: Мило Милуновић, Марко Челебоновић, Иван Табаковић и Милан Коњовић.

Мозаик *Војводина* постављен је на јужни зид скупштинске сале крајем 1955. године. У питању је монументално уметничко дело које заузима око 60 квадратних метара. У њега је уграђено око 150.000 разнобојних

каменчића из Црне Горе и других крајева ондашње велике земље.

На композицији скупштинског мозаика представљено је дупло више фигура него на скици која се чува у Музеју Војводине. Издужене фигуре, дате фронтално, одевене су у стилизоване народне ношње и постављене на неутралној светлој позадини. Девојка, представљена између два детета, која подигнутим и раширеним рукама придржава олисталу грану препуну плодова, једина је у покрету и симболично приказује плодну Војвдину.

Јужни зид скупштинске сале са мозаиком Бошка Петровића
The south Wall of the Assembly Hall with the Boško Petrović' s Mosaic

Instead of that large mosaic sketch, which is kept in our museum, for the National Assembly of Vojvodina, today the Assembly of the Autonomous Province of Vojvodina, a more populous version of the same theme was accepted. It was approved on December 12th, 1954, by a jury consisting of Milo Milunović, Marko Čelebonović, Ivan Tabaković and Milan Konjović.

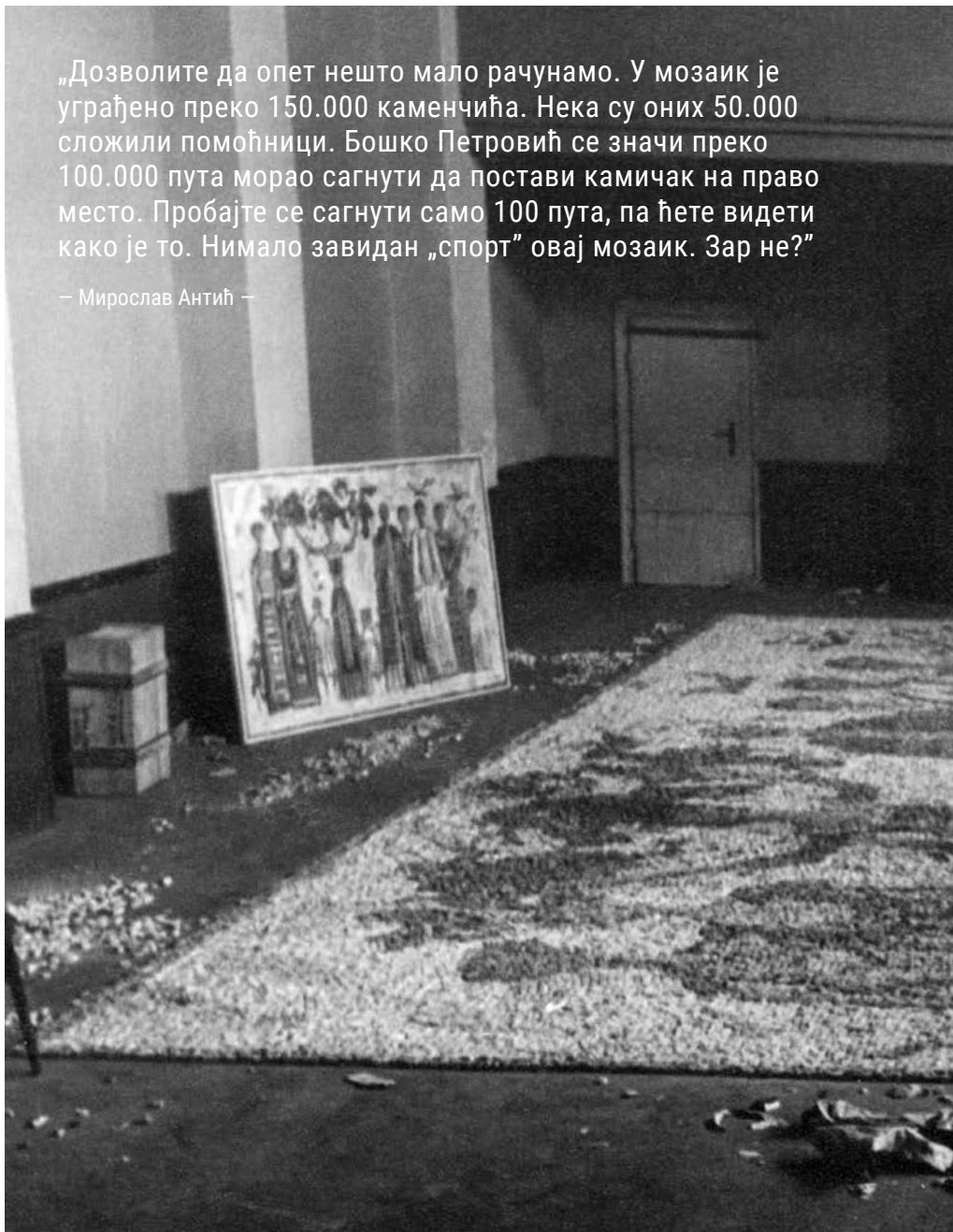
The Mosaic *Vojvodina* was installed in the Assembly of the APV on the south wall of the assembly hall at the end of the 1955. It is a monumental work of art that occupies about 60 square meters. About

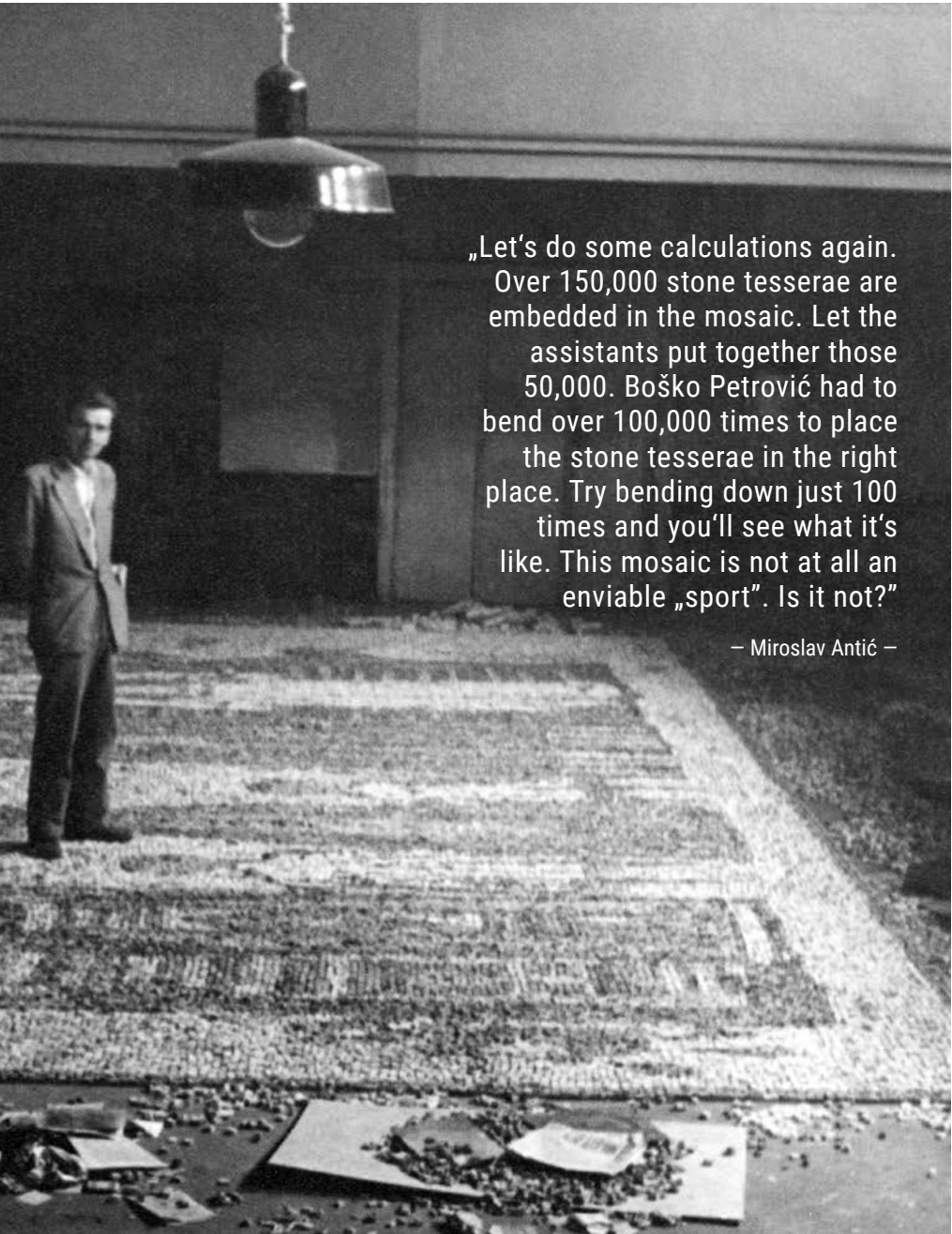
150,000 multicoloured stones from Montenegro and other parts of the then large country were built into it.

In the composition of the assembly mosaic, twice as many figures are represented than in the sketch preserved in the Museum of Vojvodina. Elongated figures, presented frontally, are dressed in stylized folk costumes and set against a neutral light background. The young woman, presented between two children, holding a leafy branch full of fruits with raised and outstretched hands, is the only one in motion and symbolically depicts fertile Vojvodina.

„Дозволите да опет нешто мало рачунамо. У мозаик је уграђено преко 150.000 каменчића. Нека су оних 50.000 сложили помоћници. Бошко Петровић се значи преко 100.000 пута морао сагнути да постави камичак на право место. Пробајте се сагнути само 100 пута, па ћете видети како је то. Нимало завидан „спорт“ овај мозаик. Зар не?“

– Мирослав Антић –

„Let’s do some calculations again. Over 150,000 stone tesserae are embedded in the mosaic. Let the assistants put together those 50,000. Boško Petrović had to bend over 100,000 times to place the stone tesserae in the right place. Try bending down just 100 times and you’ll see what it’s like. This mosaic is not at all an enviable „sport”. Is it not?”

— Miroslav Antić —

БИОГРАФИЈА

Бошко Петровић је рођен 1922. године у Новом Саду.

Његово трогодишње школовање на београдској Академији уметности прекинуто је ратом (1941). Краће време је боравио и студирао у Будимпешти, да би већ наредне, 1942. године, био избачен с тамошње академије и ухапшен због рада у Савезу комунистичке омладине Југославије (СКОЈ), те затворен у злогласном новосадском затвору Армија. Био је учесник Народно-ослободилачке борбе (НОБ).

Уметничка биографија Бошка Петровића започиње 1948. године и то учешћем на изложби студената Академије ликовних уметности у Београду, у класи професора Мила Милуновића. Убрзо потом, 1949. године напушта академију и прелази у мајсторску радионицу Мила Милуновића, где остаје само неколико месеци, да би се потом исте године вратио у Нови Сад. На Академију ликовних уметности у Београду вратио се у петој деценији живота, да би дипломирао 1969. године.

Године 1949. године постао је професор Школе за примењену уметност у Новом Саду. Од 1953. до 1965. године био је запослен у Војвођанском музеју

у Новом Саду. За то време, постаје један од оснивача и члан уметничких колонија у Бачкој Тополи, Сенти, Ечкој и Бечеју.

Прву самосталну изложбу приредио је 1951. године. С ткаљом Етелком Тоболком, 1961. године, основао је прву југословенску радионицу за израду таписерија *Айћеље б1* на Петроварадинској тврђави.

Радио је као професор на Вишој педагошкој школи у Новом Саду (1969–75), затим као ванредни (1975), па редовни професор (1980) на Академији уметности у Новом Саду – на Одсеку ликовних уметности. Као члан УЛУС-а, УЛУВ-а и СЛУЈ-а, учествовао је на бројним изложбама у земљи и иностранству.

Добио је многа признања: Орден рада, Октобарску награду града Новог Сада, Седмојулску награду, Награду Удружења примењених уметника Србије и друга.

Био је ожењен вајарком Иванком Ацин (1925–2011) с којом је имао двоје деце, ћерку Вишњу (1960) и сина Мирка (1963–2021).

Преминуо је 1982. године у Новом Саду.

BIOGRAPHY

Boško Petrović was born in Novi Sad, in 1922.

His three-year education at the Belgrade Academy of Arts was interrupted by the war (1941). He lived and studied in Budapest for a short time, only to be expelled from the Academy there in 1942 and arrested for his work in the League of Communist Youth of Yugoslavia and imprisoned in the infamous Army Prison in Novi Sad. He was a participant in the People's Liberation War.

The artistic biography of Boško Petrović began in 1948 with his participation in the exhibition of students of the Academy of Fine Arts in Belgrade, in the class of professor Milo Milunović. Soon after, in 1949, he left the Academy and moved to Milo Milunović's master classes, where he stayed only for a few months, before returning to Novi Sad the same year. He returned to the Academy of Fine Arts in Belgrade in his fifth decade of life, graduating in 1969.

In 1949, he became a teacher at the School of Applied Arts in Novi Sad. From 1953 to 1965, he was employed at the Vojvodina Museum in Novi Sad. During that time, he became one of the founders and a member of art colonies in Bačka Topola, Senta, Ečka and Bečej.

He organized his first solo exhibition in 1951. With the weaver Etelka Tobolka, in 1961, he founded the first Yugoslav tapestry workshop, *Atelier 61*, at the Petrovaradin Fortress.

He worked as a professor at the Higher Professional School for the Education of Teachers (1969–75), then as an associate professor (1975), and then as a full professor (1980) at the Academy of Arts in Novi Sad – at the Department of Fine Arts. As a member of The Association of Fine Artists of Serbia, The Association of Fine Artists of Vojvodina and The Union of Fine Artists of Yugoslavia, he participated in numerous exhibitions in the country and abroad.

He received many awards: The Order of Labor, The October Award of the City of Novi Sad, The Seventh of July Award, The Award of the Association of Applied Artists of Serbia and others.

He was married to the sculptor Ivanka Acin (1925–2011), with whom he had two children, daughter Višnja (1960) and son Mirko (1963–2021).

He died in Novi Sad, in 1982.

ИМПРЕСУМ

Издавач / Publisher

Музеј Војводине
Дунавска 35

Главни и одговорни уредник

Editor-in-Chief

Тијана Станковић Пештерац

Аутор каталога и изложбе

Author of the exhibition and catalog

Драгана Гарић Јовичић

Рецензент / Reviewer

Љиљана Лазић

Сарадници / Associates

Александра Стефанов
Сузана Миловановић

Дизајн каталога / Design of catalog

Ненад С. Лазић

Дизајн изложбе / Design of the exhibition

Владислава Мунић Канингтон
Ненад С. Лазић
Драгана Гарић Јовичић

Дизајн светла / Light design

Роберт Мајорош

Конзервација / Conservation

Бојана Костић Крчединац
Сања Влаховић
Маја Јокмановић
Зорана Ћорђевић

Фотографи / Photographers

Милица Ђукић
Индира Кандић Назал
Марко Ерцеговић

Лектори / Proofreaders

Милош Зубац
Александра Боројева

Преводилац / Translator

Љубица Јанков

Техничка реализација

Technical realization

Илија Гаруновић
Зоран Глумац
Дарко Радмановић

Штампа / Printing

Бирограф, Земун

Тираж / Circulation

1000 copies

ISBN – 978 – 86 – 6156 – 000 –2

Нови Сад/ Novi Sad, 2022.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

75.071.1:929 Petrović B.(083.824)

ПЕТРОВИЋ, Бошко, 1922-1982

Бошко Петровић : скице за велика дела = Boško Petrović : sketches for monumental works : Музеј Војводине [28/ 12/ 2022 - 09/ 04/ 2023] / [аутор каталога и изложбе Драгана Гарић Јовичић ; превод Љубица Јанков ; фотографија Милица Ђукић, Индира Кандић Назал, Марко Ерцеговић]. - Нови Сад : Музеј Војводине, 2022 (Београд : Virograf comp.). - [28] стр. : илустр. ; 20 cm

Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Тираж 1.000.

ISBN 978-86-6156-000-2

а) Петровић, Бошко (1922-1982) -- Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 80469769

МУЗЕЈ ВОЈВОДИНЕ
MUSEUM OF VOJVODINA

Штампање ове публикације омогућио је Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама.

Publication of this book was financed by the Provincial Secretariat for Culture, Public Information and Relations with Religious Communities.

